

Kapitoly o bezpečnosti podruhé

(Prognózy světového vývoje)

O aktuálnosti světové bezpečnostní situace svědčí zvyšující se frekvence vydávání publikací o bezpečnostních tématech. Většinou jsou analytického charakteru a o terorismu. V roce 2007 k nim přibyla monografie **Kapitoly o bezpečnosti**, převážně informačního charakteru, určená zvláště vysokoškolákům, tedy svým způsobem učebnice. Nejspíš byla zajímavá i pro jiné čtenáře zajímající se o bezpečnostní problémy, kteří o tomto jevu chtějí získat širší představu. To byla i příčina, proč byla rychle rozebrána.

A byl to zároveň i důvod, proč z podnětu nakladatelství Karolinum Univerzity Karlovy vychází druhé a rozšířené vydání. Středisko bezpečnostní politiky Centra pro sociální a ekonomické strategie Fakulty sociálních věd opět proto požádalo devatenáct bezpečnostních odborníků, aby své kapitoly upravili, novelizovali, přidali další aktuální informace. Tím se i rozšířila o více než padesát stran. Chtějí tak hlouběji postihnout strukturu a vzájemné vazby bezpečnostního systému České republiky jako konkrétní podobu české bezpečnostní politiky.

Soubor monografických studií vychází v úvodní studii Bezpečnost – hrozby – rizika z klíčové bezpečnostní problematiky, jíž je koncept a souvislosti bezpečnosti spolu s identifikací bezpečnostních hrozeb a z nich vyplývajících rizik. Věnuje se moderním sociologickým náhledům na bezpečnost, na její roli a chápání v současné společnosti, dále legislativě, ekonomickému zajištění bezpečnosti a kritické analýze strategických bezpečnostních dokumentů, zejména tří dosavadních bezpečnostních strategií.

Centrální částí v rozsahu třetiny publikace je kapitola „Bezpečnostní systém a jeho hlavní komponenty“. Autoři se detailně zabývají šesti složkami našeho bezpečnostního systému: ozbrojenými silami České republiky, Policií ČR, integrovaným záchranným systémem, zpravodajskými službami, obecní policií a zaslужně i soukromými bezpečnostními službami, jejíž úloha byla dosud podceňována a médií jsou obvykle zmiňovány jen v souvislosti s loupežnými přepadeními peněžních zásilek. V poslední době také úsilím podílet se na moci, tj. rozšířit ekonomickou moc i na moc politickou.

Samostatnou pozornost autoři věnují mezinárodnímu zajištění bezpečnosti

České republiky, tj. Organizaci Severoatlantické smlouvy, Evropské unii, Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě a Organizaci spojených národů s jejich bezpečnostními úkoly a strategiemi. Jejich úloha i přes kritická období v jejich existenci roste, i když k nim přistupují i další aktéři světové bezpečnosti jako jsou Šanghajská organizace spolupráce, G8, G20, dále Mezinárodní měnový fond, Světová banka, nadnárodní monopoly (např. Exxon Mobil, ING Group, Toyota Motor ad.), globální nevládní organizace (např. Greenpeace, Transparency International), média a internetové portály (např. CNN, BBC, Al Džazíra, You Tube ad.), ozbrojené organizace (např. al-Ká'ida, Taliban, mafie, drogové kartely, piráti) event. další instituce. Lze připomenout i ASEAN (Společenství jihovýchodních asijských států), Africká unie, LAS (Liga arabských států), CCASG (Rada pro spolupráci arabských zemí Perského zálivu), ECOWAS (Ekonomické společenství západoafrických států), MERCOSUR (Jihoamerický společný trh).

Součástí monografie je i prognóza světového vývoje do roku 2020, v níž jsou predikovány hlavní trendy světového vývoje a hlavní aktéři bezpečnostní situace ve světě do konce druhé dekády tohoto století. Z nich lze odvodit i budoucí potřeby zbrojní výroby a jejich trendy.

V přílohové části publikace se čtenáři mohou mj. seznámit s právní úpravou zajišťování bezpečnosti, strukturou bezpečnostního systému České republiky, seznamem vybraných institucí a organizací zabývajících se bezpečností. Je tu i studie o human security. Závěrečná příloha se věnuje možnostem realizace systému komplexního řízení bezpečnosti v České republice.

- nr -

Balabán, M., Stejskal, L. a kol. Kapitoly o bezpečnosti. Karlova univerzita v Praze, druhé, upravené a rozšířené vydání (1. vydání 2007). Praha: nakladatelství Karolinum, 2010, 484 stran, ISBN 80-246-1863-0.

Politicko-vojenské ambice České republiky, které byly popsány v dokumentech *Transformace resortu Ministerstva obrany České republiky* (2007) a *Vojenská strategie ČR* (2008), zůstávají základní politickou směrnicí rozvoje vojenských schopností.

Ozbrojené síly jsou mimo území ČR nasazovány pouze v souladu s ústavním pořádkem a příslušnými zákony ČR a v souladu s principy Charty Organizace spojených národů (OSN). Nasazení probíhá v rámci širšího úsilí mezinárodního společenství a v celém spektru operací vedených NATO, EU, OSN nebo *ad hoc* koalicemi.

Pro kolektivní obranu v souladu s článkem 5 Severoatlantické smlouvy poskytne ČR pozemní a vzdušné síly ze souboru sil předurčených v rámci obranného plánování NATO, jejichž hlavní částí je brigádní úkolové uskupení na bázi mechanizované brigády středního typu. Při ozbrojeném konfliktu takového rozsahu, kdy bude ohrožena svrchovanost a územní celistvost ČR, budou nasazeny všechny síly a prostředky profesionálních ozbrojených sil včetně využití všeobecné branné povinnosti.

**Bílá kniha o obraně.
Praha: MO ČR – OKP MO, 2011.**